GAZETA KRAKOWSKA

Nro 95.

Z KRAKOWA DNIA 28 LISTOPADA 1827 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 21 Listopada.

Rocznica Imienin Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xięcia Michała obchodzona była na dniu wczorayszym w Stolicy Królestwa Polskiego z przyzwoitą uroczystością. W godzinach rannych odprawione zostało solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym Sgo Jana, a wieczorem miasto oświecono. Tegoż dnia przypadało Swięto wszystkich orderow Cesarsko-Rossyyskich.

JO. Xiążę Trubecki, Jenerał Adjutant, Senator, wyiechał dni 18go b. m. z tuteyszey stolicy do Petersburga.

Rękopisma pozostałe po wędrowniku naszym ś. p. Zoryanie Chodakowskim, znayduią się w ręku przyiaciela iego Pana Polewoy, wydawcy Telegrafa Moskiewskiego; ma on ogłosić drukiem niektóre wykończone iuż pisma Chodakowskiego; lecz pozostanie ieszcze wiele iego ulotnych myśli, proiektów i uwag, zebranych w czasie licznych wędrówek, przedsięwziętych dla wyszukania gorodyszcz.

Alexander Bronikowski otrzymawszy od nieboszczyka Króla Saskiego zapewnienie wszelkiey pomocy do napisania historyi Monarchów Saskich, ogłosił prenumeratę na tego rodzaiu dzieło, które ma wyyść w przeciągu 4ch lat w 8 tomach, pod tytułem: *Geschichte der Regenten des Albertinischen Hauses und ihrer Zeit.* Prenumera tego dzieła kosztuie 31 talarów. — "Polacy (pisze autor Boratyńskiego, w liście do iednego z swoich znaiomych) czynią mi zaszczyt, zowiąc mnie autorem i głosicielem ich dzieiów między Giermanami; mogę więc polegać na ich pomocy, tem bardziey, iż opis rządów dwóch Augustów, dotycze naturalnie zarówno Polski, iak Saxonii, a dzieie tych dwóch Monarchów obiąłem w tomie 6 i 7.... Z resztą pracuiąc nad tem dziełem, do którego samo przepisywanie materyiałów w archiwach, może 18,000 zł Pol: kosztów uczyni, nie myślę porzucić pola oyczystego do romansu historycznego, owszem pracuię nawet teraz nad romansem, któremu dam tytuł Polska w wieku XVII, w ktorym zamyślam skreślić obraz Jana III i iego Dworu.,,

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez dwóch Kuponów białych.
Przedaiący żądaią zł: — gr: —
Kupuiący ofiaruią zł: 85 — 15
Istotnie nie przedano — — —
W Warszawie dnia 19 Listopada 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 24 Października D. K.
(z Ruskiego Inwalida.)

Goniec, który przybył tu w Sobotę, dnia 22 b. m., przywiózł radosną nowinę o zdobyciu twierdzy Perskiey Erywanu. Waleczne woyska nasze wzięły ią dnia szóstego, od otworzenia przykopów. Trzy tysiące osady z dowódcą swym Hassan-Chanem wzięci w niewolą.

Officer Saperów Buchmayer, który przywiózł tę wiadomość, niezwłocznie wyiechał do Jego Cesarskiey Mości.

Podług doniesienia Dziennika Górniczego, w pierwszey połowie roku 1827; wydobyto: 1) Złota: w kopalniach skarbowych: 48 pudów 3 funty 34 zołotn: 75 dol.; w prywatnych: 29 pud: 24 funt: 73 zoł. W ogóle: 140 pud: 28 funt: 11 zołot: 75 dol.— 2) Platyny; w kopalniach skarbowych: 1 pud 4 funty 42 zoł:; w prywatnych: 14 pud: 15 funt: 28 zoł. 48 dol. Razem 15 pud: 19 funt: 70 zoł: 43 dol.

W nocy z dnia 19 na 20 b. m. most Isakiewski, z przyczyny zbliżenia się lodów, został zdięty. Na Newie kra iść zaczęła.

Z Moskwy d. 11 Października D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Na ostatniem posiedzeniu Cesarskiego Towarzystwa rolniczego Moskiewskiego, P. Skiadan, właściciel pięknych trzód merynosów w Gubernii Woronezkiey, składał narzędzie swoiego wynalazku, służące do wyśledzenia grubości czyli stopnia delikatności wełny z naywiększą ścisłością, które się wielce przyczyni do oznaczenia prawdziwey wartości i naylepszego użycia rozmaitych gatunków wełny. Eriometr P. Skiadana okazuie większą dokładność, od wszystkich innych, proponowanych dotychczas, a mianowicie przez sławnego Dollanda w Londynie, iako też Köhlera z Zwikau w Saxonii. Ażeby dać poznać właścicielom trzód, oraz handluiącym wełną i zatrudniaiącym się iey przerabianiem, tak wielkiego użytku narzędzie, Dr. Hamel podiął się opisać ie szczegółowie z przydaniem ryciny.

Z Paryża d. 12 Listopada.

Monitor zawiera o bitwie pod Navarino co następuie:

" Sprawa Wschodu iest ukończona. Trzy nadmorskie Mocarstwa postanowiły w dniu 6 Lipca oczyścić i uspokoić morze Środziemne, a w dniu 20 Października płomienie Turecko-Egipskiey flotty oświeciły zamek Modon. Za iednym zamachem walka, od 40h lat pogrążaiąca w żałobie ludzkość, ukończona została; za iednym zamachem przywrócony został pokóy światu. Wszystko przywróconem zostało, zapewnione są uległość Porty i Greków, ożywienie handlu, utrzymanie równowagi Europy, i nawet ukształcenie Egiptu. Gdy Archipelag uwolniony iest od boiaźni ustawicznego nieprzyiacielskiego napadu, zwraca także Morea na oswobodzone teraz morze pełen nadziei wzrok; tym, którzy iey uciemiężców wspierali, iest droga zamknięta, a więzy, które ią krępowały, są rozbite; możesz ieszcze Turecko-Egipska flotta potey klęsce, spodziewać się

utrzymać na placu swych spustoszeń? Oswobodzeni Grecy zaprzestaną uniespokaiać handel Europeyski; rozbóy morski niemoże na przyszłość znaleść ani pozoru, ani wymówki. Nie należy iednak wierzyć, aby owoce zwycięztwa spadały tylko na zwycięzców; należą także do nich zwyciężeni; owo dawne Ottomańskie państwo, którego istnienie tak użytecznie wpływa na utrzymanie polityczney równowagi Europeyskiey, odnosi także z własney straty korzyści; wyrwane przez przekonanie się o swey słabości z marzeń tyranii i zemsty, pozna lepiey prawdziwe swoie położenie i wkładane na nie przez to położenie obowiązki. Podobnież zwycięztwo to posłużyć może owemu wielkiemu Wazalowi Porty za naukę, którego duch umiał na dzikiem ieszcze pniaku zaszczepić owoce kultury, a wszelako z otwartemi oczema spieszył do przepaści. Uwolniony od nowych względem swoiego zwierzchnika powinności, cufnie się z trudnego zawodu, do którego przywięzywały go tak własna skłonność do przywrócenia spokoyności, iako też wierność względem danego słowa. Na owczas Basza Egipski poświęci znowu swoie starania szczęściu bogatey swey prowincyi, która mu winna swoie odrodzenie i z lichwą wynagrodzić może łożone ofiary. Udręczaiące przeczucia nie maią tey naszey chwały zasmucać; nadaremnie niedowierzaiące umysły starać się będą zatruć naszą radość. Porta wie dobrze iak drogo okupićby musiała naymnieyszą obrazę Posła: Dywan nie iest tak głuchy, aby choć zdaleka nie słyszał rżenia gotowych do boin koni Rossyyskich; nie iest tak ślepy, aby niepostrzegł na wniyściu do Bosphoru bander Chrześciiańskich. Jeślíby mu zbywało na doświadczonych widokach, pozostaie mu iednak ieszcze instynkt, który wiadomość ograniczonych głów uzupełnia. Wie, co znaczy dla iego stolicy zamknięcie Dardanellów; wie tak dobrze, iak my, do czego głód ogołoconą z nayulubieńszych zwyczaiów massę ludu doprowadzić może. Oddalmy wszelako od naszych oczu obraz następności z okropnego zdarzenia, które pewnie nie nastąpi. Mądra polityka przygotywała sobie zawsze sposoby wiedzenia, chociaż o mało podobnych, ale wydarzyć się mogących wypadkach, i z tego względu zapewniamy, iż wszędzie na Wschodzie, gdzie bawią Frankowie, znayduią się dostateczne w gotowości siły do ich obrony. Skutki walki dnia 20 Października zostaią w ręku zwycięzców, to iest Mocarstw Europeyskich, bo zwyciężyli dla całey Europy. Oby wszelkie uzbroienia wysp Greckich, równie iak Barbareskich zabronione były, oby każde przestąpienie zakazu uważane było iako rozbóy morski i przez karną sprawiedliwość Europy ukarane! Taki wypadek pewnie nastąpi, bo iest słuszny i łatwy do uskutecznienia, i świat zobaczy, iakie istotne korzyści wynikną z chwalebnego i nieinteressowanego zwycięztwa.„

Podług ogłoszonego przez tenże Dziennik buletynu, eskadra Francuzka utraciła w zabitych 3 officerów, 1 iest ciężko, a 2ch lekko ranionych. Fregata Syrena miała z ludu okrętowego 21 zabitych i 42 ranionych, okręt Scipio 2 zabitych i 20 ranionych, Dreizak 7 ranionych, Breslaw 1 zabitego, Armida 14 zabitych i 25 ranionych, Alcyona 1 zabitego i 9 ranionych, Dafne 1 zabitego i 5 ranionych, ogółem 43 zabitych, 66 ciężko, a 59 lekko ranionych. Turcy, którzy więcey z wściekłością niżeli z ręcznością walczyli, utracili naymniey 3000 ludzi.

Monitor (wyraża Dziennik Konstytucyionista) podał niedokładną liczbę Turecko-Egipskich okrętów w Navarino, które po-

ład

większey części zniszczone zostały, a reszta nie iest do służby zdatną. Porta podobno nigdy nie zgromadziła w jednem mieyscu tak wielkiey siły morskiey: znaydowało się bowiem 126 przewozowych okrętów, 4ry liniiowe, 4 fregaty po 60 dział, 14 po 40 dział, 29 korwet, 37 palnych statków, ogółem 214 okrętów.,,

Kapitan Milius napisał do swey żony z Navarino 4 dniami późniey od ogłoszonego przez Monitora rapportu: że okręty Tureckie paliły się dwa dni po ukończoney bitwie, i że ta tak była stanowczą, iż nawet warownie kapitulowały, i przy odeyściu listu powiewały na wałach Navarino bandery sprzymierzyńców. Gazeta zaś Francyi twierdzi, że po 22 Października nie nadeszły żadne listy od naszey pod Navarino eskadry, a zatem wątpliwa iest wiadomość o kapitulacyi tamecznych warowni.

Prywatne listy z Zante pod dniem 22 Października tu nadeszłe, opisuią zdarzenia pod Navarino zupełnie zgodnie z urzędowemi doniesieniami. Ibrahim Basza znaydować się miał podczas tych zdarzeń w gorach Messynii, dla znaydowania się przy straceniu niektórych kapłanów i przygotowaniach do odesłania kobiet i dzieci do Egiptu. Podług innych listów z Zante pod dniem 25 tenże Basza dowiedziawszy się o zdarzeniach dnia 20 Października udał się do Koron i wszystkich Greckich brańców, których od 15 miesięcy w swey mocy trzymał, nielitościwie wymordować kazał, nie oszczędzaiąc ani wieku, ani płci. Kapłanów ukrzyżowano i spalono. Sądzą, iż Modon znaydnie się dotąd w posiadłości Sprzymierzyńców.

Monitor zapewnia, że wyiąwszy dwa okręty, które do Tulonu dla naprawy powracaią, cała eskadra Francuzka po kilku dniach będzie znowu zdatną do wytrzymania morza i że Kawaler de Rigny posiada ieszcze okręty Breslaw i Trident o 74 działach, Westalkę o 58 działach, 3 fregaty (Armidę, Juno i Czarownicę) każda o 44 działach, 2 korwety i 11 pomnieyszych okrętów. Oprócz tego otrzyma wkrótce więcey okrętów i poczynione są w naszych portach przygotowania na wypadek nowey potrzeby. Okręt Zdobywca o 80 działach stoi w gotowości do wyyścia pod żagle w Brest, a Iphigenia o 60 działach w Tulonie. Ostatni przeznaczony iest na zluzowanie fregaty Syrena, z którym popłyną korwety Victorieuse i Bujukdere. Nakoniec na zasłonę okrętów przeciw rozboiom morskiem udadzą się fregaty Astrea, która już z Brest na morze Srodziemne odpłynęła, Flora i Liliia z Tulonu. — 40 pozostałem nienaruszonem Tureckim okrętom zabronione iest wyyście z portu Navarino. Względem ich losu późniey ma bydź postanowionem.

Gazeta Francyi pisze: "Od bitwy (1571 roku) Europa chrześciiańska poszczycić się nie może chwalebnieyszą bitwą nad stoczoną w tych czasach przez oręż trzech pierwszych Mocarstw cywilizowanego świata.,, Jako kłamstwa wytyka taż Gazeta: że Posłowie w Stambule zamkniętemi są w siedmiu wieżach, i że trzy sprzymierzone eskadry nie są w stanie wytrzymania morza. Jakoż rzecz oczywista, iż tu nayrychley dnia 18 b. m. wiedzieć można, iakie skutki w Stambule pociągnęła za sobą bitwa pod Navarino.

Król, który onegday w wieczór powrócił z Fontainebleau, prezydował wczoray na radzie Ministrów.

Zbudowana w Marselii dla Baszy Egipskiego fregata spuszczoną została dnia 5go b. m. z tamecznego warsztatu.

Z Włoch d. 9 Listopada.

Gazeta Florencka pod dniem 6 Listopada zawiera tymczasowe doniesienia Admirała Codrington do Posła Angielskiego w Florencyi, Lorda Burghers, o bitwie dnia 20 Października w Navarino. Podług tego doniesienia Flotta Turecko-Egipska w porcie Navarino na kotwicach stoiąca, składała się z 110 okrętów, to iest 3 liniiowych, 4 podwóynych i 19 poiedyńczych fregat, 24 korwet, 6 palnych i 40 przewozowych statków. Admirał Codrigton znaydował się na liniiowym okręcie Azyia i miał przy sobie 3 liniiowe okręty, 4 fregaty, 1 korwetę i 3 brygi. Eskadra Rossyyska składała się, pod rozkazami Hr. Heyden, z 4 liniiowych okrętów i 4 fregat. Francuzka pod Admirałem, Kawalerem de Rigny, z 3 liniiowych okrętów, 2 fregat i 2 szonerów. (Początek i wypadek bitwy są już wiadome z rapportu Francuzkiego w przeszłey Gazecie Krakowskiey pod artykułem z Paryża umieszczonego). Turcy walczyli uporczywie i mężnie. Strata ich w ludziach iest wielka, iak okazuie się z noty sekretarza Kapudana Baszy. Cała ich flotta iest zniszczona. Jeden liniiowy okręt, 17 fregat, 15 korwet, 9 brygów i 6 palnych statków zostało spalonych. Dwie fregaty, pomiędzy ktoremi iedna pierwszego rzędu, iedna korweta i ieden bryg zatonęły. Dwa liniiowe okręty, 4ry fregaty, 1 korweta i 13 przewozowych okrętów zostały zgruchotane. Reszta z 110 okrętów została spalona lub na powietrze wysadzona. Ibrahim Basza nie przestawał podczas rozeymu prowadzić woyny wytępienia wewnątrz Morei. Kapitan Hamilton, którego Admirał Codrington przed bitwą pod Navarino wysłał do Kalamata, dla wyiednania ustąpienia Arabów z tego miasta, był świadkiem popełnianych przez woyska Ibrahima okrucieństw. Uszli śmierci nieszczęśliwi mieszkańcy, których domy zburzone zostały, leżeli na gołey ziemi bez inney żywności przócz ziół, które uzbierać potrafili. — Kapitan Bell, dowódca morskich żołnierzy na okręcie Azyia, zaraz na początku bitwi, a nieco późniey masztowy officer Smith zostali zabitemi. Syn Codringtona i iego adjutant są ranionemi. Inne okręty poniosły podobneż straty iak Azyia; naywięcey zaś załowany iest waleczny Kapitan okrętu Genua Bathurst. Okręty Azyia, Genua i Albion, które naywięcey ucierpiały, udadzą się z okrętem Talbot i niektóremi pomnieyszemi na naprawę do Malty.

Podług doniesień z Zante i Korfu pod dniem 27 Października: część połączonych eskadr udać się miała po bitwie dnia 20 do Dardanellów. Domyślaią się, że ta eskadra popłynęła tam, dla zaięcia groźnego stanowiska dla obrony Chrześciian w Stambule, nim Ibrahima Tatarzy zawiozą Porcie wiadomość o zniszczeniu iey flotty. Zresztą, mimo poniesionego ciosu, rozporządzenia Ibrahima nie zdaią się zmierzać do nowey ugody, zwłaszcza, iż znayduiące się w zaiętych przez niego Morei portach okręty Chrześciiańskie kazał zatrzymać i nawet lud Jońskich okrętów w kaydany okuć.

Od granic Hiszpańskich d. 4 Listopada.

Dnia 30 Października przybył Król Hiszpański do Walencyi i poiechał zaraz przeciw Królowey do Xaativa. W wieczór wiechali NN. Królestwo Jchmość do Walencyi, gdzie teraz tak wiele znayduie się cudzoziemców, że od naymnieyszey izdebki zapłacić potrzeba na 24 godzin 40 franków.— Poseł Francuzki Vicehrabia St. Priest zamyślał dnia 3go wyiechać z Barcelony do Walencyi.

Jenerał Romagosa z powodu wyznań Ballestera znayduie się uwięziony w Tarragonie. Herszt bandy Pixola został do Olot przyprowadzony. Hr. d' Espanna w powrocie do Vich napadniony był niedaleko tego miasta od buntowników, których iednak pobito, 16 poymano i na mieyscu zaraz rozstrzelano. W Vich uwięziono znowu wielu Xięży i do Tarragony odesłano.

Z Madrytu d. 1 Listopada.

Król odprawi wiazd do Barcelony z iednym bataliionem i iednym szwadronem gwardyi. Jenerał Francuzki Roizet pozostanie przy dowodztwie w mieście; cytadela i warownia Montjoui pozostaną wyłącznie woyskiem Francuzkiem osadzone.

Zmarły Biskup Kalahory kazał się w habicie Jezuickim pogrzebać. Wnuk iego, także Jezuita, iest nauczycielem syna Infanta Don Carlos, domniemanego Następcy tronu.

Kr. Sąd Barcelońki posłał Królowi z dołączonemi dowodami przełożenie, w którem Duchowieństwo Katalońskie opisane iest iako właściwy podniecíciel wszelkich zaburzeń. Wyiętemi tylko są Biskupi Barcelony i Tarragony. Bandy podieżdzaią aż pod Madryt; onegday przybyło na koniach 25 ludzi do wsi Alcovendas (o 3 hisz: mile od Madrytn) i zabrali wszystkie pocztowe i prywatne konie.

Zostaiącym w Reus officerom, którzy u rokoszanów służyli, dozwolił Hr. d'Espanna udać się do domów.

Jenerał kapitan Estramadury, Jenerał S. Juan, wydał odezwę z powodu wtargnienia zbiegów Hiszpańskich z Portugalii do iedney wsi, którą zrabowali i plebana znieważyli. Jenerał wyraża w swey odezwie, iż Władze Portugalskie nie zdaią się do tego wpływać, i przywrocił moc wyroku Królewskiego, naznaczaiącego karę śmierci na przerywaiących spokoyność; zresztą ci żołnierze uszli napowrót do Portugalii. Z woyska Jenerała Sarsfield powróciło kilka pułków do Madrytu.

Z Lizbony d. 27 Października.

Gazeta dzisieysza rządowa ogłosiła co następuie: "Ministerstwo spraw zagranicznych. Rząd odbiera ze wszystkich stron wcale zaspakaiące doniesienia. Poseł Angielski przy Dworze naszem udzielił J. K. Wysokości Rejentce, z rozkazu Dworu swoiego, nayzupełnieysze zatwierdzenie przychylnych uczuciów Infanta Don Miguel. J. K. Wysokość obeymie rządy Królestwa Portugalskiego pod przepisanemi przez Wysokiego iego Brata warunkami, i mocno postanowił przykładać się, ile w iego iest mocy, do utrzymania nadanych przez Króla Don Pedro narodowi instytucyy, które sam zaprzysiągł. Wszystko, co rząd z Wiednia odbiera zgadza się z tem udzieleniem. Infant znayduie się zdrowy, i mamy powody do wierzenia, że J. K. Wysokość wkrótce przez odezwę ogłosi narodowi swoie Krolewskie uczucia."

Z Londynu d. 6 Listopada.

Dnia 3go b. m. Margr. Palmela i nasz Poseł przy Dworze Pruskim, Lord Clanvilliam, a wczoray Posłowie Austryiacki, Rossyyski i Portugalski mieli czynność z Hr. Dudley w wydziale spraw zagranicznych.

Dnia 2go przybyły pisma od naszego Ministra przy Dworze Wieleńskim, P. Wellesley, a wczoray Joński Posłaniec stanu, P. Acquabona, pobiegł z pismami do Turynu, Florencyi, Korfu i do Admirała Codringtona.

Sprawuiący interessa Francuzkie P. Roth, w nieobecności Posła, obchodził wczoray imieniny Monarchy swoiego. W Kaplicy poselskiey odprawiona została wielka Msza, a wieczorem dał P. Roth wielki obiad, na którem znaydowali się Posłowie Neapolitański, Hiszpański, i t. d.

Lord Goderich miał wczoray u Króla w Windsor posłuchanie.

Wielkorządca Newfoundland, P. Tomasz Cochrane, przybył tu za pozwoleniem Rządu i pracował wczoray w wydziale osadniczym. Newfoundland iest naydawnieyszą osadą Angielską, która zawsze mianą była za nieurodzayną, za staraniem atoli teraźnieyszego Wielkorządcy stała się kraiem rolniczym; wszędzie pola z zaroslow oczyszczone zostały; podniósł także rybołowstwo i handel, Połów stokfiszu był w tym roku pomyślnieyszy niż w przeszłym, Z wiosny wypłynęło przeszło 300 statków na połów robów, które przywiozły do 400,000 ryb takowych,

Dnia 3go b. m, z warsztatu w Deptford spuszczony został 1416 beczkowy okręt dla służby wschodnio-indyyskiey Kompanii, który otrzymał nazwisko Reliance i w Lutym 1828 odpłynie do Bengalu i Chin, Na iego pokładzie dane było widelcowe sniadanie, na którym znaydowało się 600 osób.

Za staraniem P. Roberta Wilson dane w tych dniach było teatralne wystawienie w Brigton na korzyść wychodniów Hiszpańskich i Włoskich, na które liczna zebrała się publiczność i znaczny przyniosło dochód. Lord Prezydent Londynu przeznaczył w ratuszu izbę na składanie dla tychże w ofiarze odzieży.

Gazeta Goniec w artykule o teraźnieyszym stanie rzeczy w Europie, wymienia Portugaliią i Hiszpaniią na zachodzie, a Turcyią na wschodzie iako kraie, w których wielkie zaszły iuż zdarzenia, a większe ieszcze zayśdź mogą. Portugaliia (wyraża) znayduie się blizką swey kryzy. Przez przyięcie Rejencyi przez Infanta Don Miguel zatwierdzona iest prawność Don Pedro; wszelako przyszłość tego kraiu nie wystawia pomyślnych widoków: oprócz Infanta znayduią się tam inne ieszcze żywioły niezgody, którey, choćby przy naylepszey chęci, może nie będzie można przytłumić.— Położenie Hiszpanii bardziey ieszcze iest zawikłane, a mianowicie dla iey ścisłego związku z polityką Francuzką. Dopóki spokeyność i stały rząd nie będą przywrócone nigdy nie zbędzie na pozorze do mięszania się, co także łatwo dać może pówód do użaleń i sporów z naszem Rządem. Sprawa Grecyi wymaga bezpośredniego rozstrzygnienia, które ile tycze się samey Grecyi nie iest trudne. Bezwarunkowey uległości z strony Porty spodziewać się niemożna, Chociąż Sułtan zezwoli na warunki Sprzymierzeńców, nie uczyni iednak tego bez poprzednich układów, które będą albo zupełnie niedogodnemi, albo nie odpowiedzą początkowym zamiarom.

Od nieiakiego czasu zachodzą z rękodzielnych powiatów użalenia na ustanie przemysłowego handlu, Po części przypisać należy to teraźnieyszey porze roku, ale wielu światłych ludzi są tego mniemania, iż dopóki nie nastąpi wolny dowóz zboża, rękodzielny handel, to zrodło naszych bogastw, podnieść się niemoże,

— Dnia 10go —

Dnia 5go w wieczór poszły z wydziału spraw zagranicznych pisma do P. Stratford Canning do Stambułu. Dnia 6go Lord Goderich miał rozmowę z J. K. M. w Windsor. Dnia 7go odbyła się tayna rada, na którey

była rzecz o sprawach osad. Tegoż dnia Poseł Portugalski, Margr. Palmella, a onegday Poseł Sardyński, Hr. d' Aglie, mieli czynność w wydziale spraw zagranicznych z Hr. Dudley. Dnia 8go o godzinie 2 zrana przybył tu Xżę Paweł Lieven, naystarszy syn Posła Rossyyskiego z pismami od Rządu Rossyyskiego, do oyca swoiego. Ministrowie nasi mieli w tych dniach kilka narad. Wczoray nowo obrany Lord Prezydent Londynu, P. Lucas, wykonał na swóy urząd przysięgę. Podczas uczty z tego powodu daney gdy Lord Landsdowne dziękował za spełniony toast, oberwał się baldachin, pod którym wisiało lustro, i skaleczył Xcia Klarencyi i niektóre osoby, lecz Bogu dzięki nie szkodliwie.

Z Gibraltaru piszą pod dniem 24 Października, iż fregata Izys odpłynęła na morze Srodziemne.

Gazeta Glob twierdzi, iż Rząd naiął kilkanaście parowych statków do przewiezienia woysk na morze Srodziemne.

Onegday tak nadzwyczaynie zciemniło się w naszem mieście, iż o godzinie w pół do 2giey musiano po kancellaryiach swiece pozapalać.

Nad północno-zachodnim brzegu Somersetshire, około 300 kroków od kościoła w Leukam, odkryto wielką żelazno-miedzianą kopalnią, obfity plon obiecuiącą. Mnóstwo zatrudnionych iuż iest robotników i dla stopienia posłano iuż ładunek kruszczu do Swansea.

Wychodzący w Nowymiorku Dziennik Handlowy zawiera list z Poros pod dniem 16 Lipca P. Miller do Amerykańskich związków za Grekami. Opisuie w nim okropny stan tego kraiu: nietylko głód, ale i inne dokuczaią mu dolegliwości; tysiące żyią tylko szlimakami i ziołami; pościelą ich iest twarda skała, a przykryciem gołe Niebo!

Byli Ministrowie, Lord Melville i Hr. Bathurst, bawią teraz w Szkocyi, gdzie Hr. Grey czyni im wiele grzeczności.

Tegoż dnia w wieczór.

Dziś rano nadszedł do Admiralicyi raport o wielkiem i świetnem zwycięztwie odniesionem dnia 20go Października przez sprzymierzone eskadry nad Turecko-Egipską siłą morską; lecz dopiero póżno dziś w wieczór będzie w nadzwyczayney Gazecie Dworskiey ogłoszony.

Nad brzegiem Kentu zdarzył się nadzwyczayny wypadek, że przybysz morza w przeciągu dwóch godzin trzy razy nastąpił i ostatnią razą do nadzwyczayney doszedłszy wysokości, uszkodził znacznie zakład morskich kąpieli w Margate.

Przybyły około 10go z. m. do Nowego iorku okręt, przywiozł wiadomość, iż na krótki czas przed swoim odpłynieniem z Mobile słyszał do 500 zdział wystrzałow; domyślaią się więc, iż między Mexykańskiemi i Hiszpańskiemi okrętami pod Labordem zaszła potyczka.

Z Bruxelli d. 9 Listopada.

N. Król Jmość znayduie się teraz z Xciem Oranii w Amsterdamie.

W Luxemburgu otworzona została składka na wybicie Medalu na pamiątkę zawartego Konkordatu.

W skutku burzy dnia 1go b. m. rzeki Skalda i Deurme wystąpiły z swych koryt i wielkie poczyniły szkody.

Ustawiczny teraz przebieg gońców przez miasto nasze, iest oczywistym znakiem ważnych dyplomatycznych układów.

DODATEK
DO Nro 95.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 28 LISTOPADA 1827 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° r.	Thermometr czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Listop:		cali lini	stopnie	stop:			
	god: 7	27 0, 160	— 2. 6	88	Połud: Za: słaby	Pochmurno	Snieg.
	12	26 11, 802	— 1. 3	79	„ średni	„	„
24.	3	27 0, 0 2	— 1. 3	81	„ słaby	„	„
	9	„ 0, 795	— 3. 3	84	„ średni	„	
	7	27 2, 266	— 3. 9	85	Połud: Za: słaby	Pochmurno	Snieg.
25.	12	„ 2, 780	— 1. 4	77	„ „	Chmury	
	3	„ 3, 112	— 1. 6	77	„ „	„	
	9	„ 4, 925	— 2. 3	85	„ „	Pochmurno	
	7	27 6, 530	— 5. 4	84	Połud: Za: średni	Pochmurno	Snieg.
26.	12	„ 6, 515	— 2. 4	76	„ „	„	„
	3	„ 6 675	— 2. 8	82	„ „	„	„
	9	„ 6, 039	— 3. 7	87	„ mocny	„	

J. *Sleczkowski*, Z. A. O.

— *Z Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Października 1827 r.

Naywyższy stan Barometru d. 16 27" 8,"815
Nayniższy . . d. 28 26 9, 411
Średni 27 4, 940

Naywiększe ciepło d. 10 † 18, 5
Naymnieysze d. 31 — 2, 2
Średnie 9, 13

Naywiększa wilgoć d. 21 . 90
Naymnieysza d. 6 . 57
Średnia 77,5

Dni pogodnych 1. Pogodnych z chmurami 15. Pochmurnych 15. Deszczów 11. Mgły 4. Snieg 1. Wichrów 3 t. i. d. 6 wschodni, d. 28 Pół. zachodni, a d. 29 Północny Połud: zachodni i zachodni. Wiatr panuiący wschodni.— W Krakowie d. 1 Listopada 1827 r.

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

Dzień 22 Listopada r. b. ważną stanowi Epokę w rocznikach Uniwersytetu Jagiellońskiego. W nim bowiem odbył się uroczysty obrządek Installacyi nowych Instytutów klinicznych, które ze Szpitala S. Łazarza wyniesione, i wszczególnym gmachu odtąd na ten cel przysposobionym umieszczone zostały. Z tego powodu zgromadzili się tamże o godzinie dziewiątey z rana zaproszeni tym końcem przez JW. Hr. Załuskiego, Kuratora Jeneralnego Instytutów Naukowych W. M. K. Wysoki Senat Rządzący z Prezesem swoim, JW. Hr. Wodzickim Senatorem Kasztelanem Królestwa Polskiego, Kawalerem Orderu S. Stanisława, i liczny orszak wysokich gości oboiey płei, i przezacnych tego Miasta Obywateli; tudzież JW. Girtler Rektór Uniwersytetu Jagiellońskiego, cały Wydział Lekarski, wielu Professorów Uniwersytetu, Audytorowie tego i innych Wydziałów. — Uroczystość rozpoczął W. JX. Janowski S. Teologii Doktór i Professor K. K. K. i Proboszcz przy przy Kościele S. Mikołaia, w którego Parafii leży gmach wymieniony przez Mszą S. przy muzyce wokalney w dolnym Amfitearze Chirurgicznym u Ołtarza dla Kliniki sporządzonego, którego wprzód, iako też i wszystkich Sal klinicznych nastąpiło poświęcenie. Po nabożeństwie udano się na górę do Lektoryum Kliniki lekarskiey, na posiedzenie. Tu nayprzód JW. Kurator głos zabrawszy wyłożył powód uroczystości, przedstawił Wysokiemu Senatowi i zgromadzoney Publiczności nowo utworzone dzieło, oddał ie wraz z Inwentarzami, i zalecił staraniom Professorów klinicznych, i poruczył dalszey opiece Rządu, i troskliwych o dobro publiczne Obywateli. — Nastąpiła potem rozprawa o Instytutach klinicznych, ich celach, pożytkach i warunkach, z krótkim rysem historycznym, takowych w ogólności od naydawnieyszych aż do naszych czasów, przez W. Józefa Brodowicza Med. Doktora Professora Kliniki lekarskiey. W końcu przytomni Członkowie Wysokiego Senatu, cały Komitet Kuratoryi Jeneralney, wraz z interessowanemi Członkami Uniwersytetu protokół Aktu tego podpisali, a przezacni Goście obeyrzawszy koleyno różne części nowego Instytutu, z powszechnem zadowolnieniem, i nayrzetelnieyszemi o dobro i wzrost onego życzenie, takowy pożegnali. Sekr. Komitetu Kuratoryi,

Brzuchalski.

Z Wiednia d. 14 *Listopada.*

Znaywyższego rozporządzenia Dwór zawdział wczoray żałobę na 7 tygodni po ś. p. N. Maryi Teressie Królowey Saskiey.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jmość udzielić nayłaskawiey raczył na dowód swoiego szacunku wakuiący pułk pieszy Zacha pod N. 15 Nayiaśnieysz: Cesaarzowi Jmości Brazylii, a J. Królewicowskiey Wysokości Infantowi Don Miguel wakuiący pułk Duka pod N. 39 drugiemi zaś właścicielami mianować: 1go Jenerała Majora Bertoletti, a drugiego F. M. P. Barona Marka Essolich.

Byłemu Nauczycielowi syna Xcia Józefa Palfty, Janowi Kevacs, który swoią bibliotekę i zbiór mapp oddał na użytek duchowieństwa i uczącey się młodzieży Grecko-katolickiego Biskupstwa Eperieskiego, i stosownym funduszem na ich utrzymanie i pomnażanie zaopatrzył, raczył N. Cesarz Jegomość na dowód swoiego ukontentowania z tak użytecznego czynu udzielić wielki złoty cywilny honorowy medal z uszkiem i wstążką, który mu dnia 11go b. m. Kr. Węgierski Nadworny Vicekanclerz, Hr. Rewicki, przy licznem zgromadzeniu uroczyście oddał.

— Dnia 18 —

W tey chwili nadeszłe przez nadzwyczayną sposobność listy z Stambułu donoszą, że doniesienie o spaleniu Turecko-Egipskiey flotty w porcie Navarinu dnia 1go Listopada doszło do wiadomości Porty.

Przy odeyściu powyższych listów dnia 5 o Listopada panowała w tey stolicy spokoyność. Posłowie trzech sprzymierzonych Mocarstw miewali pomiędzy sobą częste narady. Na 5ty z południa zwołany został wielki Dywan do Muftego. Uważano, iż częste zachodziły rozmowy między Posłami trzech sprzymierzonych Dworów i Ces. Austryiackim Posłem, a ostatniego z Portą.

Z Berlina d. 17 Listopada.

Dwór Królewski zawdział dnia 11go b. m. na trzy tygodnie żałobę po ś. p. N. Królowey Saskiey Maryi Teressie.

J. K. Wysokość Xżę Wilhelm Pruski (syn J. K. Mci) wyiechał ztąd do Neu-Strelitz.

Podpułkownik i skrzydłowy Adjutant J. K. Mci, P. Prittwitz, pobiegł gońcem do Petersburga.

W Braunsberg w wschodnich Prussach Xżę Hohenzollern, jenerał major w służbie. Kr. Pruskiey i brygadyer Landwerów, kawaler wielu orderów, tchnięty paraliżem nagle dnia 6go b. m. rozstał się z tym światem. Był on synem Xcia F. X. Hohenzollern, Ces. Austryiackiego jenerała jazdy i urodził się dnia 2go Lipca 1777.

Z Drezna d. 11 Listopada.

Wczoray o godzinie 9 w wieczór ciało ś. p. N. Królowey Jmości naszey wiezione z Lipska, przybyło tu z Hubertsburga. Orszak żałobny szedł przy odgłosie wszystkich dzwonów od Białey bramy aż do Katolickiego Dworskiego kościoła pomiędzy podwóynemi szeregami woyska i gwardyi narodowey. Magistrat i cechy tuteysze wyszły przeciw ciału aż do Białey bramy, które tam Duchowieństwo z tuteyszemi chorami uczniów przyięło i przy pochodniach do Kościoła zaprowadziło. Na końcu mostu przyiął go Katolicki Biskup Mauerman przy assystencyi Duchowieństwa. Przed kościołem 16 Szambelanów zdięło trumnę z karawanu i przy 16 pochodniach wniosło do Kościoła, do którego weszli Ewanieliccy Duchowni i reszta orszaku. Po odbytych modłach zostało ciało przy zwykłych obrzędach w grobie Królewskim złożone. Do Lipska ziechał z Drezna po ciało Marszałek Dworu Hr. Bose, które przy assystencyi Dworu ś. p. Królowey, eskorcie woyskowey i odgłosie wszystkich dzwonów wywiezione zostało. Znakomici obywatele miasta na koniach, kongregacyia strzelców kurkowych, władze Lipskie w powozach i korporacyie odprowadzały ciało ś. p. Królowey, i dla wielkiego natłoku dopiero późno w nocy odłączyć się mogły od drogich szczątków nayukochańszey Królowey. N. Król Jmość w towarzystwie brata swoiego wyiechał z Lipska dnia 9go b. m. o godzinie 8 zrana.

Dnia 26 i 27 Listopada 1827 r.
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	15 —	14 —	13 —	11 —
— Żyta	12 51	12 —	11 15	11 —
— Jęczmienia	11 —	10 15	10 —	9 —
— Grochu	15 —	14 —	— —	— —
— Owsa	6 15	6 12	6 6	— —
— Jagieł	20 —	19 —	18 —	17 —
— Rzepaku	27 —	20 —	— —	— —

LOTERYIA KRAIOWA.

W 270 Ciągnieniu dnia 28go Listopada r. 1827 w przytomności Osób od Rządu do tego

wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

72. 55. 89. 33. 51.

Przyszłe 271 Ciągnienie dnia 5go Grudnia 1827 r. przypada.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 29 b. m. dane będzie Drama w 4 aktach z dzieł A. Kotzebue przełożona na francuzki ięzyk, a z francuzkiego na polski: *Dway Bracia niezgodni.*

W Niedzielę zaś dnia 2 Grudnia, dana będzie wielka romantyczna Opera w 4ch aktach, z niemieckiego P. Kind, przetłómaczona przez W. Bogusławskiego, z muzyką Karola Weber: *Wolny Strzelec* (Freyschütz).

UWIADOMIENIE.

Dla zapewnienia potrzeby gotowych próżnych na Sól beczek i materyału beczkowego na naprawę tychże, iako też sameyże ich naprawy, dla C. Kr. Żup solnych w Wieliczce i Bochni na półtora roku, to iest od 1go Maja 1828 do ostatniego Października 1829 roku, z mocy Rozporządzenia Wysokiey C. K. powszechney Nadworney Kamery z dnia 31 Sierpnia 1827 do liczby 35,626; 2858 odbędzie się w C. K. Górniczey i Solney Administracyi w Wieliczce dnia 10 Grudnia 1827 o godzinie 9tey z rana publiczna licytacyia i z tym zawarty zostanie Kontrakt, który za naytańszą cenę podeymie się dostawy, z zastrzeżeniem iednak Naywyższego zatwierdzenia.

Domysłowa dostawa przez czas trwania Kontraktu wynosi:

Dla C. Kr. Żupy solney w Wieliczce

24,500 gotowych wielkich Beczek.
73,000 ditto małych ditto.

tudzież

200	kóp klepek	do wielkich Beczek	90	kóp klepek	do małych Beczek
140	kóp den		150	kóp den	
3000	kóp obręczy		1000	kóp obręczy	
800	kóp rozporek				

Dla C. Kr. Żupy solney w Bochni

50,600 gotowych małych Beczek.

Złożyć się maiące przed licytacyią Vadium wynosi dla Wieliczki 3100 ZR., a dla Bochni 1500 ZR. w monecie konwencyyney.

Warunki względem dostawy ogłoszone będą przed rozpoczęciem licytacyi, i mogą bydź każdego czasu przed licytacyią w kancellaryi C. K. Górniczey i Solney Administracyi przeyrzanemi.

Z C. K. Górniczey i Solney Administracyi i powiatowego Górniczego Sądu.

W Wieliczce dnia 10 Października 1827 r.

DONIESIENIA.

Jan Hrabia Wielopolski płacąc wszystko gotowemi pieniądzmi, ostrzega Kupców i Rzemieślników, aby ludziom iego nic na kredyt niewydawali, gdyż poniesioną ztąd stratę sami sobie przypisaćby musieli.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż sprowadził do swego Magazynu, w Sukiennicach będącego, znaczną partię sukien, Kaźmirów, Drap de Ceffir, Drap des Dames, Double broche, i. t. d. tak prosto z pierwszych fabryk Sedanu, Louvier, Vervier i Niderlandzkich, iak i ostatniego jarmarku w Lipsku, w różnych kolorach i gatunkach, które to towary za mierną i rzetelną cenę (à prix fixe) przedawać ofiaruie.

W Krakowie dnia 18 Listopada 1827 r. Kajetan *Fuchs.*